

Raadsvoorstel

Onderwerp: Intern controleprotocol inclusief normenkader m.b.t. de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording

Datum collegevergadering	17 oktober 2023	Ambtenaar	E.G.M. Verbeek
Zaaknummer	22005	Telefoon	0255 567699
Portefeuillehouder(s)	J. Verwoort	E-mailadres	everbeek@velsen.nl

Voorgesteld raadsbesluit

1. Het Intern controleprotocol inclusief normenkader vast te stellen, waarbij de verantwoordings-grens op 1% wordt vastgesteld en de rapporteringstolerantie op € 100.000.

Samenvatting

Als gevolg van een wetwijziging in de Gemeentewet dient het college van burgemeester en wethouders met ingang van het verslagjaar 2023 in de jaarrekening verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid van financiële stromen binnen de gemeente. Het college heeft een standpunt ingenomen over het ambitieniveau voor het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording. Het college stelt nu aan de raad voor het intern controleprotocol, inclusief de verantwoordingsgrens en de rapporterings-tolerantie waarboven fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording moeten worden opgenomen, vast te stellen.

Inleiding

De wetwijziging van de Gemeentewet houdt in dat het college over de naleving van de in wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, voor zover deze betrekking hebben op de financiële stromen binnen de gemeente, verantwoording moet afleggen aan de gemeenteraad. Hiervoor neemt het college een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening en neemt zij in de paragraaf Bedrijfsvoering van het jaarverslag een toelichting op over deze financiële rechtmatigheid. De raad stelt het Intern controleprotocol inclusief normenkader vast, waarbij de verantwoordingsgrens op 1% wordt vastgesteld en de rapporteringstolerantie op € 100.000.

Beoogd doel en effect van het besluit

Vastgesteld Intern controleprotocol inclusief normenkader.

Argumenten

Ambitieniveau: De wetswijziging betekent een verplichting voor het college om verantwoording af te leggen over de financiële rechtmatigheid in de rechtmatigheidsverantwoording. De mogelijkheid is aanwezig om de verantwoording uit te breiden en te groeien in de richting van een In Control Statement. Voor het boekjaar 2023 zal een keuze gemaakt moeten worden over het ambitieniveau van de rechtmatigheidsverantwoording van de gemeente Velsen. Hiervoor kan worden gekozen uit 3 varianten:

1. De verantwoording gericht op financiële rechtmatigheid en hantering van de wettelijke normen. Dit is de norm zoals wordt vastgelegd in de rechtmatigheidsverantwoording 2021 en is vergelijkbaar met de huidige situatie van Velsen;
2. De verantwoording gericht op financiële rechtmatigheid + het benoemen van een aantal relevante processen / thema's die aandacht krijgen (bijvoorbeeld naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming of fiscale regelgeving);
3. De verantwoording gericht op bredere bedrijfsvoering, een zogenaamde In Control Statement (Dit gaat verder dan de rechtmatigheidsverantwoording en zegt ook iets over het functioneren van de interne bedrijfsvoering en betrouwbaarheid van (risicomanagement)processen en ICT-systemen).

Om met ingang van het boekjaar 2023 te voldoen aan de nieuwe wetgeving wordt voorgesteld te starten met de verantwoording gericht op de financiële rechtmatigheid (variant 1). Organisatie, college, raad en accountant kunnen in dit jaar “wennen” aan de nieuwe rolverdeling en de organisatie krijgt de mogelijkheid ervaring op te doen met de werkzaamheden die horen bij een rechtmatigheidsverantwoording. Op basis van de ervaringen die in 2023 worden opgedaan wordt inzichtelijk welke inspanningen het de organisatie kost om de rechtmatigheidsverantwoording te onderbouwen en kan in de toekomst een eventuele doorgroei naar een variant 2 en uiteindelijk misschien wel variant 3 worden onderbouwd. De keuze voor variant 1 is tijdens het B&W-overleg van 30 mei jl. al besproken.

Verantwoordingsgrens: In het controleprotocol moet onder andere de grens van de rechtmatigheidscontrole worden vastgelegd. De grens waarboven afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) in de verantwoording moeten worden opgenomen ligt tussen de 0% en 3% van de lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves). Fouten betreffen posten die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen. Onder onduidelijkheden wordt verstaan posten waarvan bij het college onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid. Fouten en onduidelijkheden mogen niet bij elkaar opgeteld worden. Als gekozen wordt voor 0% moet de gemeente dus van elke euro weten of die rechtmatig is uitgegeven. Dit is in de praktijk niet haalbaar omdat het leidt tot onevenredig veel controlewerkzaamheden. Een lage verantwoordingsgrens gecombineerd met een hoog risico binnen een proces zal leiden tot meer diepgaande controlewerkzaamheden en meer detailwaarnemingen dan waar een hogere verantwoordingsgrens en lagere risico's gelden. In de huidige situatie is de verantwoordingsgrens voor de accountantscontrole 1%; het ligt voor de hand om de grens waarboven fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording moeten worden opgenomen eveneens te laten vaststellen op 1%. Net als bij bepaling van het ambitieniveau kan op basis van de opgedane ervaringen in 2023 de grens voor 2024 en verder eventueel door de raad worden bijgesteld. Na consultatie van de Rekenkamercommissie in juni jl. wordt de gemeenteraad voorgesteld de verantwoordingsgrens op 1% vast te stellen. De raad wordt met de “1% grens” zoals deze gebruikelijk is in de afgelopen jaren goed geïnformeerd.

Rapporteringstolerantie: De gemeenteraad dient ook aan te geven boven welk bedrag een bevinding gerapporteerd moet worden. Rapportering is wettelijk alleen verplicht bij het overschrijden van de verantwoordingsgrens. Het advies is om aan te sluiten bij het huidige

GEMEENTE VELSEN

controleprotocol voor de accountant en het bedrag voor rapportering voor elke afzonderlijke fout of onduidelijkheid vast te stellen op € 100.000. Dit houdt in dat als het totaal aan rechtmatigheidsafwijkingen de verantwoordingsgrens van 1% overschrijdt, de fouten en/of onduidelijkheden \geq € 100.000 worden opgenomen in de RMV en afzonderlijk worden toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering en dat kleinere bevindingen gebundeld in de paragraaf Bedrijfsvoering worden opgenomen.

De rapporteringstolerantie kan worden vastgesteld op een percentage van de verantwoordingsgrens of op een maatschappelijk relevant geacht absoluut bedrag. Na consultatie van de Rekenkamercommissie in juni 2023 wordt de gemeenteraad voorgesteld de rapporteringsgrens op € 100.000 vast te stellen. We sluiten hiermee aan bij de rapporteringsgrens voor de accountantscontrole op de getrouwheid.

Zowel de verantwoordingsgrens als de rapporteringstolerantie sluiten eveneens aan bij de door de VNG geadviseerde grenzen.

Alternatieven

Ambitieniveau:

Een alternatief is om voor de rechtmatigheidsverantwoording een ander ambitieniveau en/of een andere verantwoordingsgrens te hanteren. Gelet op het feit dat 2023 het eerste jaar is dat de rechtmatigheids-verantwoording wordt afgegeven, zullen organisatie, college en raad hiermee ervaring moeten opdoen. Daarbij helpt het om, zoals voorgesteld, in 2023 de huidige uitgangspunten qua ambitie te handhaven.

Verantwoordingsgrens:

Een lagere verantwoordingsgrens zal gepaard gaan met een onevenredige toename van de kosten doordat er een veelvoud aan controles moet plaatsvinden. Bij een hogere verantwoordingsgrens kan het zijn dat de raad minder goed inzicht heeft in het rechtmatig handelen van de organisatie.

Rapporteringstolerantie:

Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende werkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere paragraaf Bedrijfsvoering.

Risico's

Geen.

Programma

N.v.t.

Kader

Gemeentewet

Participatie en inspraak

N.v.t.

Financiële consequenties

Het vaststellen van het Intern controleprotocol inclusief normenkader heeft geen financiële consequenties.

Uitvoering van besluit

De raad stelt het Intern controleprotocol inclusief normenkader vast.

Bijlagen - onderdeel uitmakend van het besluit

Intern controleprotocol inclusief normenkader

Bijlagen - bijgevoegd als achtergrondinformatie

Geen

Burgemeester en wethouders van Velsen,

De (waarnemend) secretaris,

De burgemeester,

D. Veurink

F.C. Dales